

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inserati do 30 petič 2 Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Konferenca Male antante zaključena

Danes dopoldne se je vršil zadnji sestanek znanjih ministrov — Popoldne odpušajo ministri in novinarji preko Sarajeva v Dalmacijo

Beograd, 22. maja. Danes dopoldne se je vršila zaključna konferenca zunanjih ministrov Male antante. Ministri so se sestali ob 10.30 v zunanjem ministrstvu ter so razpravljali do 12., nakar so se sestali delegati Male antante tiska. Pri tej priliki se je vršila zaključna konferenca celokupne Male antante. Konferenco tiska je zaključil s krajšim nagovorom predsednik Vl. Fabjančič. Opoldne je bil prirejen ministrom in delegacijam novinarjev Male antante skupen obed na Mihajlovcu. Popoldne ob 14. so se odpeljali ministri skupno z novinarji preko Broda v Sarajevo. Z današnjo konferenco so bila zaključena posvetovanja zunanjih ministrov Male antante. O zaključni konferenci je bil opoldne izdan poseben komuniké.

Beograd, 22. maja. Zunanji ministri Male antante so na svojih posvetovanjih razpravljali tudi o reparacijskih problemih. V tem pogledu je bilo sprejeto nazoranje našega ministra dr. Kumandurja kot skupno. Nadalje so razpravljali o vprašanju obnove bilateralnih zavezniških pogodb. Kakor znano, je bila meseca septembra lani podaljšana za nedoločen čas zavezniška pogodba med našo državo in Češkoslovaško, Meseca junija letos potečeta pogodbi med našo državo in Rumunijo ter Rumunijo in Češkoslovaško. Zato

so zunanji ministri sklenili, da se te pogodbe obnove že sedaj, kar se je tudi zgodilo. Zavezniška pogodba je podaljšana za pet let z enoletnim odpovednim rokom, razen nje bilateralne pogodbe v skladu z ženevsko ustanovo, s čimer je Mala antanta izpopolnila tehniko svojega mehanizma. Trojna pogodba o arbitraži in mirnem reševanju sporov, ki je bila istotako včeraj podpisana, je v duhu regionalnih pogodb po vzgledu, ki ga je priporočilo 8. zasedanje skupščine Društva narodov. S tem je v glavnem politično delo zunanjih ministrov završeno. Zunanji ministri so se tudi sporazumeli o sklicanju gospodarske konference Male antante. Kakor se zdi, se bo gospodarska konferenca Male antante sestala že meseca junija v Ljubli.

Sofija, 22. maja. List »Podne« trdi, da se bo jugoslovanski poslanik Ljuba Nešić vrnil v Sofijo po končani konferenci Male antante v Beogradu, na kateri se bo dosegel sporazum med Jugoslavijo in Rumunijo glede na stališče napram Bolgarski. Od tega sporazuma je odvisna usoda piratskih konvencij.

Zaleski o odnošajih z Madžarsko

Poljski zunanji minister za zblizanje med Rumunijo in Madžarsko

Budimpešta, 22. maja. Poljski zunanji minister Zaleski, ki se mudi v Budimpešti, je izrazil poročevalcu »Tempus« upanje, da bo imel priliko izmenjati z ministrskim prednikom grofom Bethlenom in zunanjim ministrom Valtkom splošne misli o mednarodni politiki.

Izjavil je, da so bili odnošaji med Poljsko in Madžarsko vedno zelo dobri. Poljska bo tudi nadalje ohranila to dobro razmerje, ki je po njegovem mnenju zelo važen faktor miru v Srednji Evropi. Poročevalec lista je omenil izjavo grofa Bethlena v nekem francoskem listu, po kateri je potrebno, da bi se francosko javno mnenje prepričalo o tem, da Madžarska ne bo ničesar drugega, kakor postati konstruktiven faktor v Evropi. Zaleski je odgovoril, da z velikim veseljem pozdravlja izjavo grofa Bethlena in da je pripravljen storiti vse za zblizanje med narodi.

Na pripombo, da obstoji v gotovih madžarskih krogih upanje, da bo Poljska pomagala pri rešitvi še nerešenih vprašanj med Rumunijo in Madžarsko, je odgovoril, da je odkrita želja Poljske kot prijateljice Rumunije, da bi med Madžarsko in Rumunijo prišlo do zblizanja in da bi se vzpostavilo medsebojno zaupanje. Menim, je dejal Zaleski, da je v interesu obeh držav, da pride do sporazuma.

Kar se tiče razvoja gospodarskih odnošajev med Madžarsko in Poljsko, je končal Zaleski, tvori nova poljsko-madžarska trgovinska pogodba, ki se je podpisala v Varšavi, primerno podlago, da se bodo gospodarske zveze med obeh državama mogle razvijati na najširši podlagi.

Ministrski predsednik grof Bethlen je priredil včeraj na suhem velike količine rib, ki so jih posamezni otroci nalovili po 10 do 15 kg. Na periferiji mesta je poškodovanih okoli 100 malih hiš.

Silen orkan nad Sarajevom

V bližini Sarajeva je voda odnesla več mostov in mlinov. — Vihar s 130 km brzine na uro. — Odplavljena kavarna. — Nad 100 hiš poškodovanih.

Sarajevo, 22. maja. V ponedeljek proti večeru je nad Sarajevom in vso okolico divjal silen orkan. Po meteoroloških podatkih je neurje trajalo od 2.30 do 5.30 popoldne. Vihar je imel brzine 130 km na uro. Neurje je povzročilo silno škodo, ter je narasla voda porušila več mostov, samo pri Sarajevu tri mostove. Razen tega je narasla voda podrla znano staro kavarno »Bend-baša«. Del kavarne je odnesla narasla reka Miljacka. V okolici Sarajeva je voda odnesla več mlinov. Zanimivo je, da je včeraj pričela Miljacka zopet naglo padati, vsled česar so ostale na suhem velike količine rib, ki so jih posamezni otroci nalovili po 10 do 15 kg. Na periferiji mesta je poškodovanih okoli 100 malih hiš.

Proti špekulantom z državnimi papirji

Zagrebski list poziva vlado k nastopu proti špekulantom, ki rušijo tečaj državnih papirjev.

— Zagreb, 22. maja. »Jugoslovanski Lloyd« objavlja na čelu lista članek pod naslovom »Tudi špekulanti morajo priti k pameti«. V članku povdarja, kako skuša sedanjí režim popraviti pogreške prejšnjih dni in je bila zato v interesu državnega kredita 11. aprila izdana objava, da bo država štela državni kredit doma in v inozemstvu, zlasti pa preprečila špekulacijo z državnimi obveznicami. »Jugoslov. Lloyd« povdarja, da se ta objava tiče vseh državnih papirjev in tudi obveznic vojne odškodnine. Dogodilo pa se je, da so se vojne obveznice trgovale promptno koncem fe-

bruarja po 427 do 428, koncem marca pa 423 in našo državo je v zadnjih časih znatno ponehalo zaradi slabe kvalitete in visokih cen italijanskega blaga. To je razvidno tudi iz statistike ugotovljenih slučajev tihotapstva, ki jih je bilo 1. 1925 416, 1. 1926 208, 1. 1927 110, 1. 1928 74, letos pa samo 18.

Kopališka sezona v Primorju

— Sušak, 22. maja. Kopališka sezona na Primorju je v polnem razmahu. V Crikvenici je nad 800 gostov, na Rabu nad 700, po drugih krajih pa tudi po več sto.

Splošna amnestija v Italiji

Milan, 22. maja. Katoliška »Italia« javlja, da bo kralj ob priliki ratifikacije lateranske pogodbe izdal splošno amnestijo.

Tihotapstvo pojenjuje

— Sušak, 22. maja. Tihotapstvo iz Italije v našo državo je v zadnjih časih znatno ponehalo zaradi slabe kvalitete in visokih cen italijanskega blaga. To je razvidno tudi iz statistike ugotovljenih slučajev tihotapstva, ki jih je bilo 1. 1925 416, 1. 1926 208, 1. 1927 110, 1. 1928 74, letos pa samo 18.

Oton Župančič imenovan za intendanta

— Beograd, 22. maja. Ministrstvo prosvete je imenovalo dosedanjega vršilca dolžnosti gledališkega upravnika v Ljubljani Otona Župančiča za upravnika Narodnega gledališča v Ljubljani v 4. skupini I. kategorije.

Kongres gledaliških igralcev v Beogradu

— Beograd, 22. maja. Po zaključitvi letošnje gledališke sezone se bodo povodom kongresa udruženja gledaliških igralcev SHS v času od 2. do 6. julija vršile v Beogradu velike gledališke slavnosti. Pri tej priliki bosta nastopili s hrvatskimi oz. slovenskimi premijerami zagrebško in ljubljansko gledališče. Sodelovali bodo igralci vseh gledališč, vsi pevski zbori in baleti. Gledališča morajo zaključiti sezono s 30. junijem tako, da bodo njihova osobia lahko pravočasno dospela 1. julija v Beograd.

V Parizu aretiran Jugosloven

Beograd, 22. maja. Pred dvema dneva je bil v Parizu bivši uradnik pri beograjskem velikem županu Zarko Radulović, ki je pred mesecem dni defraudiral nad pol milijona Din iz blagajne vrtačarskega sreza. Najprej je pobegnil v Berlin, kjer pa je bil opažen in je zato pobegnil v Pariz. Tam so ga pred par dnevi opazili znanci, ki so ga prijeli oblastem. Naše oblasti so potom poslaništva v Parizu zahtevale njegovo izročitve.

Egiptski nogometaši v Beogradu

— Beograd, 22. maja. V nedeljo, 26. t. m. prispe v Beograd egiptska nogometna reprezentanca iz Kaira, v kateri je tudi 7 črncev. Nastopila bo proti BSK in proti beograjski Jugoslaviji, na kar bo odšla na turnejo po Evropi.

Odhod naše mornarice s Krfa

Beograd, 22. maja. Naša vojna mornarica je odpotovala danes jutraj s Krfa. Grki so ji priredili najprišrčnejše slovo. Vojna ladja »Hvar« je z obema podmornicama odpotovala že včeraj ob 5. popoldne proti Malti, kjer se pripravljajo svečan sprejem. Angleški tisk povdarja, da je to prvi poset jugoslovanske mornarice kot najmlajše v Evropi v tujih vodah. »Daily Telegraph« povdarja, da je sicer naša mornarica majhna, da pa je treba z njo računati. Angleški listi v splošnem hvalijo odličnosti naše mlade mornarice.

Prepovedane lepotne konkurence

Rim, 22. maja. Notranje ministrstvo je prepovedalo v italijanskih kopaliških konkurencah žensk, češ, da take konkurence ne odgovarjajo morali.

Izplačila uradniških razlik

Beograd, 22. maja. Na podlagi sklepa DR 29.804 je minister za javna dela Savković odredil, naj se izvrše izplačila razlik vpokojenim uslužbencem njegovega resora za čas od 1. oktobra 1923 do 30. aprila 1924.

Važne reforme v mestnih podjetjih

Mestna elektrarna, vodovod in plinarna postanejo trgovska podjetja?

Ljubljana, 22. maja. Mestna podjetja, elektrarna, vodovod, plinarna itd. so se v zadnjih letih tako razvila, da ne prenesejo brez večje škode nobenega birokratičnega uradnega poslovanja. To zatirajo posamezniki, katerim ne moremo odrekati niti dobre volje, niti strokovnih izkušenj. Že delj časa so zato nekateri gospodje proučevali, kako bi se najbolje in najbolj gospodarsko uredilo razmerje med občino Ljubljansko in njenimi občinskimi podjetji. Kakor znano, je doslej vsa mestna podjetja upravljala občinski svet sam po svojih posebnih odsekih, oziroma upravnih odborih. Trdijo pa, da je bilo tako upravljanje zvezano s precejšnjimi zamudami, da je trpela radi tega velikokrat gospodarska sila prizadetega mestnega podjetja in nekateri celo pripisujejo temu upravnemu sistemu krivdo za prilično drago režijo mestnih podjetij.

Za mestno elektrarno, vodovod in plinarno so izdelali gospodje, ki se briga o za

dobrobiti teh podjetij in ki imajo dolgoletne izkušnje, nov osnutek statuta, ki hoče bistveno izboljšati dosedanjí upravni ustroj in dati podjetjem mestne občine ljubljanske čisto trgovsko podlago.

Po tem osnutku postanejo mestna podjetja samostojne protokolirane tvrdke, ki jih upravljajo posebni upravni odbori, nadzorstvo nad temi upravami pa vrši poseben nadzorni odbor, ki ga vodi občinski svet istočasno z upravnim odborom. Torci na podjetja dobe po tem osnutku take upravne odbore, ki imajo enake pravice in dolžnosti kakor upravni odbori delavskih družb. Seveda mora pa tudi ta novi osnutek še doživeti svoj krst, zato ga bo obravnavala na današnji seji upravni svet mestne elektrarne, koristilo pa bo tudi, da bodo o tem vprašanju izpregovorili še oni, ki takim izpremembam odločno nasprotujejo.

Uredba o državnih cestarjih

Cestarje imenujejo gradbene direkcije. — Poleg plače bodo dobivali še dnevnice, ki se ravna po dolžini in kakovosti ceste

Beograd, 22. maja. Minister za javna dela je izdal uredbo o državnih cestarjih in cestnih nadzornikih. Uredba predpisuje podrobnosti dolžnosti cestarjev in nadzornikov. Važna je določba, da cestarje ne imenuje več ministrstvo, temveč gradbene direkcije v svojih okoliših. Direkcijam je prepuščeno na prosto, da cestarje odpuščajo in izbirajo po sposobnosti. Za cestarje se morajo v prvi vrsti postavljati ljudje v starosti od 23. do 30. leta, prvenstveno osebe, ki so dovršile cestarske šole, bivši čuvaji železniških prog, zidarji in oni, ki so služili pri inženjerskih četah v vojski. Zastetna plača znaša 500 Din in se stopnjuje po letih službe do 900 Din na mesec. Cestarji bodo zavarovani pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev in bodo po 30

letih službe dobivali polovico svojih zadnjih prejemkov kot pokojnino. Vsak cestar bo poleg tega prejemal dnevnice po 2.50 do 8 Din za km. Višina dnevnice je odvisna od terenskih razmer cest, ki jih oskrbujejo.

Kontrolno nad cestarji vrše nadzorniki oz. pooblašenci gradbenih sekcij. Nadzorniki bodo imeli čin uradnikov III. skupine ali čin zvanjčnikov. Kvalifikacija za III. skupino je absolutna obrtna šola na srednji tehnični šoli ali obrtna šola, za zvanjčnike pa obrtna šola ali primerna izobrazba. Cestni nadzorniki bodo imeli v oskrbi proge do 80 km. Prejemali bodo terenske doklade po 360 Din na mesec. Oboleli nadzorniki ali za službo onesposobljeni se bodo prideli gradbenim sekcijam in direkcijam v primerno službovanje.

Velik komunistični proces v Beogradu

Pred državnim sodiščem za zaščito države se zagovarja 12 komunistov zaradi propagande proti obstoječemu režimu

— Beograd, 22. maja. Danes dopoldne se je pred državnim sodiščem za zaščito države pričela razprava proti 12 komunistom, obtoženim po zakonu o zaščiti države zaradi komunistične propagande. Med obtoženci so večina mladi delavci, le eden je dijak. Najstarejši obtoženec je star 25 let. Obtoženi so, da so v noči od 11. na 12. januarja 1929 delili letake, v katerih so pozivali vojsko, seljake in delavske sloje, naj se pridružijo komunistični akciji za rušenje generalskega režima. V letakih se je žalil tudi kralj. Pri zaslišanju

na današnji razpravi so vsi obtoženci zatrjevali, da so svoje priznanje izpovedali samo pod pritiskom policije, ki jih je pretepala. Izpovedujejo, da so zahtevali zdravnik, ki pa je prišel šele po 40 dneh, ko so bile rane že zaceljene. Posamezni obtoženci, ki so bili tekmo dopoldneva zaslišani, zanikajo vsako krivdo ter zatrjujejo, da sploh niso bili v Beogradu ali pa dokazujejo svoj alibi in predlagajo razne priče. V več slučajih je sodišče predlog za zaslišanje nadaljnjih prič sprejelo. Razprava ob 12. se traja.

Velika poplava v Iraku

Reki Evfrat in Tigris poplavi cele pokrajine — Več tisoč ljudi utonilo

London, 22. maja. V Iraku so velikanske poplave. Po sedanjih še nepotrjenih vesteh je postalo žrtev poplav več tisoč oseb. Reki Evfrat in Tigris sta prestopili bregove in poplavi cele pokrajine. Letalci, ki so poleteli nad poplavljenim ozemljem, pripovedujejo, da se je pokrajina izpremenila v pravcato jezero, iz katerega se vidijo samo minareti mošej.

333.333 Din ali smrt

Beograd, 22. maja. Iz Siska poročajo, da je znani industrijec Peter Teslić prejel pred dnevi pismo v cirilici, poslano mu iz Beograda, v katerem se mu grozi, da bodo umorjeni on, njegova žena in sinovi, ako v soboto 18. t. m. ob 6. jutraj ne prinese na pokopališče v Sisku k grobnici družine Miheleč zavoj denarja v znesku 333.333 Din. Industrijec Teslić je zadevo sporočil policiji, ki je organizirala zasedo ter prišla izsiljevalca, nekega 43 letnega pustolovca Šipusa.

Turčija se oborožuje

— Carigrad, 22. maja. Mornariško ministrstvo je naročilo pri italijanskih ladjedelcih dva torpedna rušilca, 2 podmornici in nekaj izvidnih ladij.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.885—22.905, Dunaj 797.95—800.95, Berlin 1354, Budimpešta 990.55—993.55, Milan 296.801—298.801, London 275—276.10, Newyork 56.70—56.90, Pariz 221.33—223.33, Praga 168.98—168.78, Curih 1094.40—1097.40.

INOZEMSKA BORZE.

— Curih: Beograd 9.13, Dunaj 72.94, Budimpešta 90.50, Berlin 123.76, London 251.94, Newyork 519.50, Pariz 20.29½, Milan 27.18½, Praga 15.375.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.8825, Berlin 1354—1357 (13.5505), Bruselj 7.9014, Budimpešta 9.9205, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9795—8.0095 (7.9945), London 275.60—276.40 (276), Newyork 56.70—56.90 (56.80), Pariz 222.33, Praga 167.95—168.78 (168.38), Trst 296.75—298.75 (297.75).

Effekti: Celjska 158 d, Ljubljanska kreditna 123 zakl., Prastrediona 850 d, Kreditni 170 d, Večje 123 d, Ruše 230—240, Strojne 70 den.

Auguste Blanche:

Na valovih strasti

Roman

XI.

Madelona dobi nagrobni spomenik.

Pariz, kjer je vse veliko, ima seveda tudi primerno velike vinske kleti. Blizu Jardin des Plantes je ogromna vinska klet nad in pod zemljo. Nekoč je bila last samostana. Samostan je obsegal 200.000 kvadratnih komolcev in za njegovo visoko železno ograjo je bilo mnogo lepih in koristno zgrajenih poslopj, deloma obljubljenih, deloma skladišč. Samostanska klet je obstajala najmanj iz 49 visokih klet, v katerih je bilo baje prostora za 75.000 vinskih sodov.

Zjutraj po oni noči, ki je bila priča Armandovih skokov čez jarke in ograje, je hodil naš junak v svoji običajni rdeče progasti bluzi med sodi po omejenih kletih in iskal Belega Medveda, o katerem smo že slišali, da je bil zaprt v vinskih kletih. Komaj je napravil nekaj korakov, že je zagledal svojega bivšega telovadnega učitelja. Stal je naslonjen na sod in mirno gledal Armandu.

— Dobro jutro, očka Simon! — je vzkliknil Armand in se dotaknil najbolj grobih rok na svetu.

— Bog daj! — je zamrmral Beli Medved in stisnil Armandu roko tako krepko, da je bilo takoj jasno, da nekaj ni v redu.

— Parbleu! — je zakričal Cambon in umaknil roko. — Kaj ste snoči slabo spali, dragi Simon?

— Daaa! — je odgovoril Beli Medved in obrnil bivšemu učencu hrbet. Pograbil je železen drog in valil z njim dalje sod, pri katerem je počival. — Da, slabo sem prespal noč. Tvoje pihanje na prste pa dokazuje, da me prečuta noč ni oslabila.

— Ste medved, Simon, čeprav ne kažeš čakanov in ne iztegujete šap, — je dejal Cambon nekoliko užaljen, da ga je stari prijatelj tako hladno sprejel. — Če bi hotel plačati miho za drago, bi vam ne smel povedati vesele novice, ki jo imam za vas in zaradi katere sem prav za prav prišel.

Veselo novico! Tristo vragov, kaj poveš!

Da, in sicer zelo veselo. Morda so Guizota obesili ali Louisa Philippa giljotinirali? — je vprašal Beli Medved in valil sod naprej.

— Preveč zahtevate naenkrat, dragi Simon. S takimi novicami vas ne morem razveseliti. Pač pa prinašam drugo, ki je boste še bolj veseli.

— In ta je?

— Morda se spominjate, da sem vas pred dnevi posetil in vam pravil o neki zadevi.

— Ah, o zadevi, ki ti jo je tvoj oče razlagal na dolgo in široko. Cui, dragi Armandek, pozdravi očeta in reci mu, naj si napravi butico iz lesa namesto one, ki jo bo prav kmalu izgubil.

— Simon! Nehajte žaliti mojega očeta! — je vzkliknil Armand srdito.

— Kajti če ga bom žalil, me bo njegov sin pohrustal, — se je zasmejal Beli Medved.

— Bila bi slaba zakuska, — je pripomnil Armand.

Belemu Medvedu, ki je sam dobro vedel, koliko je vreden, se ni zdelo vredno, odgovoriti na to opazko. Mirno je nadaljeval svoje delo.

— Torej naj pustim živega jastreba brez odgovora? — je vprašal Armand in se obrnil, kakor bi hotel zapustiti razkačenega prijatelja.

— Živega jastreba! — je zariul Beli Medved in udaril s pestjo po sodu, da je kar zadonelo. Stopil je k Armandu in se razkorajil pred njim.

— Kaj si rekel o živem jastrebu? — je vprašal in ga premeril od nog do glave.

— Marsikaj bi lahko povedal o nji, — je odgovoril Armand. — Toda vi ste tako nepomirljivi in neznosni, da ne vem, ali bi kazalo potolažiti vašo radovednost.

— Pa vendar nisi slučajno srečal živega jastreba? — je nadaljeval Beli Medved s pogledi, ki so vedno bolj pričali, da ima Armandu na sumu.

— Da, še celo pri nji sem bil, kaj porečete na to, očka Simon?

— Pri nji si bil, praviš?

— Kdaj?

— Včeraj.

— A kako si prišel do nje, dragi moj? ... Kako to, da si jo posetil? ...

Kako si zvedel ... Ah! — je vzkliknil Beli Medved in se udaril po čelu, — zdaj že razumem, razumem!

— Kaj razumete?

— Da izvaži to iz mene, je prišel ta lisjak, čuvaj zverinjaka, te dni k meni in me vprašal, kdo si, kako se pišeš in kje stanuješ. A jaz sem mu povedal vse, ne da bi slutil zvišajoč ... da, osel sem, ki bi moral hoditi po štirih, ne pa po dveh. Vinske sode bi moral voziti, ne pa valiti. Toda predno prevzamem na svoja ramena breme, razbijem butico svojemu prijatelju, čuvaju zverinjaka v Jardin des Plantes.

— To bi morali storiti že davno, dragi Simon, — je menil Armand. — Zdaj ti je že prepozno. Saj že vem za naslov živega jastreba in tudi ona ve za mojega. Menda ste hoteli biti edini, ki ve za njen naslov.

— Prav praviš, dragi Armandek, — je pritrdil Simon, podoben bolj lisjaku nego medvedu. — No torej, ali nisi opazil, da se je zgodilo tako, kakor sem slutil? Bogme, hvaležna bi morala biti svojemu rešitelju, povabiti bi te morala k sebi, da se ti oddolži za junaški čin. Koliko mizernih ludorov ti je pa dala, dragi moj? Toda, falot, zdi se mi, da si dobil še nekaj, kar je dražje od zlata ... no, no, ne glej tako ogorčeno, kajti nič ni lažjega nego to ... Lepi pogledi so nedvomno veljali tebi, kajti ti si jo rešil. Živi jastreb gotovo ne izključuje oči vsem. Čna se tudi lasti s svojim kljunom in ščititi s križi. Skratka, po pravici si vesel, dragi Armand.

Pristopite k „Vodnikovim družbi“

Ob 14 letnici katastrofe „Lusitanie“

Iz pripovedovanja poveljnika nemške podmornice „U-20“ nje-
h tovarišev in rešenih potnikov

Iz Schwiegerjevih zapiskov in iz njegovega pripovedovanja majorja Valentinerja je razvidno, da nemška podmornica „Lusitanie“ sploh ni opozorila, da jo hoče torpedirati. Schwieger se ni niti potrudil ugotoviti, kakšen parnik ima pred seboj. Potnike torpediranega parnika je mirno prepustil njihovim usodi. „Lusitanie“ je potopil in flegmatično je gledal, kako so jo pogotnili morskimi valovi. Ko je bila tragedija končana, se je podmornica poglabila v morje in odplula nazaj v Nemčijo.

Angleški avtor je vestno zbiral material za svojo knjigo v Evropi in v Ameriki. V Nemčiji je poiskal častnike, ki so služili pod Schwiegerjem, ali pa so bili njegovi intimni prijatelji. V Ameriki se je seznanil z bogatim lastnikom trgovskih parnikov Bowringom, ki je srečno preživel katastrofo „Lusitanie“.

Pripovedovanje očitca

Usodnega dne proti poldnevni, je pripovedoval Bowring Thomasu, smo pluli že mimo irske obale. Odšel sem na krov, kjer sva igrala z nekim Elbertom Houbardom tenis. Houbarda sem videl tistega dne zadnjič. K obedu smo šli dokaj pozno in baš smo sedeli za mizo, ko je nastala eksplozija. Kosi razbitega stekla so se nam vsuli na glavo. Planil sem od mize in hitel na krov. Blagajnik je hitel v svojo pisarno. Tudi njega sem videl zadnjič. Na krovu so begali potniki na vse strani, toda panike med njimi ni bilo. Parnik se je že nagibal in posadka je skušala spustiti rešilne čolne. En čoln je zadel z robom ob parnik in vsi potniki so popadali v vodo. Drugi čoln so počasi spuščali, naenkrat so se pa pretrgale vrvi in padel je na posadko prvega čolna in jo doslovno zmečkal.

Videč, da je položaj kritičen in da mnogi potniki nimajo rešilnih pasov, sem hitel po svojega. Na hodniku sem zagledal Alfreda Vanderbilta. Sedel je mirno na kanapeju in kadil. Tudi njega sem videl takrat zadnjič. Prinesel sem na krov sedem rešilnih pasov ter jih razdelil najbližjim potnikom. Potem sem hotel na drugo stran, toda parnik je bil že tako nagnjen, da me je vrglo nazaj. V naslednjem hipu se je parnik močno nagnil naprej. Videl sem, da ni nobenega upanja, rešiti se s čolnom. Ko je bil parnik do polovice že pod vodo, sem skočil v morje. Bil sem dober plavač, toda še nikoli nisem plaval obleden. Plaval sem naprej in se neprestano oziral na parnik. V naslednjem hipu je „Lusitanie“ že ležala na boku in tako sem jo videl, dokler nisem odplaval daleč od nje. Bila je nevarnost, da me zadene glavni jabor. Padel je v morje tik pred menoj. Preplezal sem

ga in začel plavati proti praznemu čolnu. Predno sem ga dosegel, sem videl, kako je „Lusitanie“ izginila v morje. Za hip se je zdelo, da je obstala, potem so jo pa zagrmili morskimi valovi. Namesto da je nastal vrtnec in nas pogotnil v globino, se je morje na kraju katastrofe dvignilo kakor gora. Potem so valovi pljusnili nazaj in me odnesli dalje.

Eden častnikov „Lusitanie“ je zlezal z menoj v rešilni čoln. Čoln je bil do polovice zalit z vodo, ki sva jo skušala črpati z rokami. Tako sva se gugala nekaj časa na valovih in napenjala vse sile, da rešiva čim več potnikov. Potegnili sva v čoln kakih 20 nesrečnejšev, med katerimi je bila večina že mrtva. Pozneje je nas rešil neki trgovski parnik. S krova tega parnika se nam je nudil prizor, ki mi ostane vse življenje v spominu. Na valovih se je gugaj pleten naslonjač, v katerem je sedela mlada žena. Sedela je tako mirno, kakor da potuje v naslonjaču po morju. Ko smo pripluli do nje, smo opazili, da je vsa prezeblja in onesveščena. Sirota niti polma ni imela o katastrofi „Lusitanie“. Z naslonjačem vred so jo dvignili valovi, ko se je pričel parnik potapljati. Zdal je ta dama ena najznamenitejših Angležinj, lady Rhonda, ki se je po vojni proslavila kot ravnateljica očetovalih rudnikov.

Zanimivo je, da tudi ta ameriška priča potrjuje vest, da so Nemci izstrelili samo en torpedo. „Lusitanie“, na kateri je bilo 1152 potnikov s posadko, se je potopila v petih 20 minutah. „Lusitanie“ leži zdaj blizu Old Heada ob južni obali Irske kakih 83 m pod morsk gladino.

Koniec „U-20“

Posadka nemške podmornice „U-20“ je bila seveda ponosna na svoje junaštvo in je začela takoj iskati novih žrtev. Čez nekaj tednov je izstrelila torpedo na parnik „Orduna“, ki se pa ni potopil. Pozneje je potopila trgovsko ladjo „Hesperinane“ in potniški parnik „Cymrik“, katerega potniki so se rešili na čolnih. Podmornico „U-20“ je poslala Nemčija tudi intrigrat proti Angliji. Pod njeno zaščito so l. 1916 izkrcali na irski obali sira Rovera Casementa.

Končno je prišla vrsta tudi na podmornico „U-20“, ki je razgalila brezobzira nemškega militarizma pred vsem kulturnim svetom. 13. oktobra 1916 je odplula iz Lübecka. Na povratku je zadel podmornico „U-30“ brizu norveške obale nesreča. Oba motorja sta se pokvarila, tako da je plula podmornica zelo počasi. Ta podmornica je imela sploh smolo, kajti že dve leti po prej se je med manevri v pristanišču

Emden potopila in šele čez tri mesece so jo potegnili z mrtvo posadko iz morja. „U-20“ je priskočila pokvarjeni podmornici na pomoč in jo je spremljala. Blizu danske obale je podmornica „U-20“ obšla na pesku. Ker so bili Nemci v danih vodah, jim je pretila intervencija. Zato je pošiljal poveljnik podmornice najbližji nemški ladji signale na pomoč. Rešila eskadrila, obstoječa iz rušilcev torpedov in štirih križark, je takoj odplula, da reši podmornico. Nemcem je šlo za to, da bi jih Angleži, ki so prestregli signale, ponesrečene podmornice, ne prehiteli in podmornice ne potopili. Vedeli so, da bi se ves svet veselil, da je potopljena podmornica, ki je torpedirala „Lusitanie“.

Ker niso mogli podmornice potegniti s peska, je major Schwieger zapovedal odnesti vse dokumente in imetje posadke, nakar so podmornico z bombami razstrelili. Na povratku so Angleži nemško brodogradnjo napadli. Angleške podmornice so izstrelile več torpedov, eden je zadel dreadnought „Grosser Kurfürst“, drugi pa dreadnought „Kronprinz“. Toda oba zadeta dreadnoughta sta se rešila. Schwieger je postal poveljnik podmornice „U-88“, ki je bila najmodernejša konstrukcija. Posadka je bila večinoma ista, kakor na podmornici „U-20“. V septembru 1917 je plula ta podmornica skozi Rokavski zaliv in se ni več vrnila. Najbrž je zadel na mino ali pa jo je potopila angleška podmornica. Tako je pogotnilo morje moža, ki je imel na vesti nad 1000 potnikov potopljene „Lusitanie“.

Tudi rekord

Adrienne Guyot iz Monsa v Belgiji je dosegla originalen rekord. Stara je komaj 30 let, pa je že 50-krat poročena. Najbolj čudno je, da so vsi njeni možje še živi.

Adrienne, hčerka Francoza in Angležinje, omenja v svojem dnevniku 657 možikov, s katerimi je imela ljubavno razmerje. Izmed njih si je izbrala 50 zakon. moč. Kadar jo je mikala nova pustolovščina, je odstopovala v kako večje mesto in se nastanila v najlepšem hotelu. Potem je poiskala svojo žrtev, ki jo je znala spretno ujeti v svoje mreže. Ker je bila zelo lepa, so ji možiki po vrsti nasledili. Izbirala je seveda samo bogate gospode, in ko je denarja zmanjkalo, je moža zapustila in odstopovala v drugo mesto, kjer se je znova poročila. Eni svojih žrtev je izvalila toliko denarja, da je štiri leta potovala po svetu. Malo je mest, kjer bi ne bila pustila moža. Nekoč je hotela živeti celo s tremi možmi naenkrat. Končno jo je pa le zasačila roka pravice in zdaj sedi zaradi številnih sleparij v zaporu.

OBZIREN SLUGA.

— Gospod, mati vaše gospe soproge je pravkar prispela.

— Zakaj pa ne praviš enostavno moja tačča?

— Nisem vas hotel prestrašiti.

KONKURZ.

— Papa, kaj je konkurz?

— Konkurz je, če spraviš denar v hlačni žep in si daš zapleniti suknjico.

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 18. t. m. so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 4.000 je zadela srečka št. 20.153

Po Din 2000 so zadele štev. 5770, 7552, 84.611, 97.472, 100.734, 109.882, 120.198 in 123.526.

Din 2000.— 30.912, 40.518, 109.860.

Din 500.—	5.754.	5.756.	5.761.	7.507.	7.682.	7.693.	8.123.
8.143.	10.854.	10.861.	14.130.	17.973.	20.067.	20.072.	20.084.
20.197.	30.979.	30.997.	34.605.	34.688.	34.734.	34.758.	40.530.
40.555.	46.036.	46.102.	53.401.	53.425.	53.446.	53.454.	53.469.
55.835.	55.879.	58.228.	58.263.	58.269.	58.274.	58.324.	66.671.
66.699.	70.225.	70.277.	70.319.	70.371.	74.601.	75.761.	84.514.
84.552.	84.563.	84.624.	84.635.	84.692.	91.701.	91.719.	91.728.
91.782.	91.792.	96.835.	96.881.	96.887.	96.890.	97.337.	97.403.
97.417.	97.471.	97.478.	99.737.	99.760.	99.791.	99.795.	99.797.
100.706.	100.741.	103.163.	103.187.	107.919.	107.932.	107.941.	107.966.
109.763.	109.774.	109.808.	109.857.	109.863.	109.900.	115.607.	115.613.
115.653.	115.672.	115.697.	120.151.	120.153.	120.161.	120.208.	120.230.
120.258.	120.259.	120.268.	123.545.	123.915.	123.922.	123.929.	

Vsem onim igralcem, katerim so bile srečke izžrebane po Din 500.—, bo mo srečke zamenjali za še neizžrebane, če nam izžrebane takoj pošljejo, tako da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke.

Srečke se tudi lahko zamenjajo pri podružnici uprave „Jutra“ v Mariboru ter v Celju. Zamejajati bomo seveda lahko samo toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago. Žrebanje bo trajalo en mesec.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Za pomladanske obleke

modno blago za dame in gospode
v največji izbiri in najceneje

pri trrdki **NOVAK - Ljubljana**
KONGRESNI TRG 15

Radi pomanjkanja izlozbe je blago razstavljeno na ogled — brez obveznosti nakupa — v trgovini. Obiščite nas, oglejte si zalogo in prepričajte se o ugodnosti nakupa.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znak! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Posest v Sloveniji

od 10—50 oravov, a večjo hišo, vilo ali gradom ter gospodarski-mi poslopji z živim in mrtvim inventarjem, kupim. M. Relić, Bled, Vila Mirasan. 1065

Knjigovodstvo

z inventuro in vsemi bilancami v 40 urah. Ako se jih več oglasi, se urnina zniža. Naslov pove upr. „Slov. Naroda“. 1059

Nar. enciklopedija

kompletna, ravno izdana, primerna za pisarno, urad ali občino, obstoječa iz 4 vezanih knjig, na prodaj. Naslov pove uprava „Slovenskega Naroda“. 1060

Z najboljšim uspehom

se nad 23 let uporabljajo Larucin kapsule za ozdravljenje spolnih bolezni (triper, belo kapanje). V vsaki lekarni po 25.—. S pošto pošlje lekarna Blum, Subotica. 29-L

Posredovalnica Ogrinc

Ljubljana, Miklošičeva cesta 28 (bližina kolodvora), oddaja in pre-skrbuje službe kuharicam, natakaricam, služkinjam. Za odgovor 2din. znakom. 1061

I. Stjepušin

ZAGREB, Jutrnika 57
priporoča najboljša
tambure, fice, štele,
partiture i ostale po-
trebitne za
„va glazbe.“
Odlukovan na
aristokratski
Cjenski krsto.

500—1000 Din

dobi tisti, ki mi preskrbi stalno službo pomožnega delavca v tiskarni, kartonari ali kaj primerne-ga. Eventuelna kavcija na razpolago. Ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod „Sluga“. 1088

Krojaški pomočnik

za prvovrstno delo se sprejme pri Simon Klimek, Selenburgova 6. 1084

Prodaj

v šumi na mestu sečne okoli 800 klaster bukovich drv III. klase (Hackbühl) za žganje oglja. Šuma leži pri Rajhenburgu na glavni cesti zelo blizu kolodvora. Pojasnila dale Sauer, Zagreb, Vlas-ka ulica 72 c. III. 1087

Šoferja - mehanika

neozženega, 25—30 let, potrebuje-mo. Prednost imajo oni, ki poznajo vozove marke Delaž. Mesto je stalno s stanovanjem in obliko. Nastop 1. junija t. l. Ponudbe s fotografijo poslati na Rad. Petrovi-čiča, poštni predal 102, Beograd. 1086

Večje posestvo

ležeče na dravskem polju, z vsem pridelkom, oddam v najem. Vpraša se pri Debenaku, pošta Cirkovce. 1085

„Walter“ pletilni stroji

po želji tudi z aparatom za vzorčno pletenje v več barvah. delujejo najsigurnejše, popravila sploh ne potrebujejo. Založna in pouk v Ljubljani F. Kos. Židovska ulica 5. 48/L

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccollo
v Ljubljani krepča oslabele, malo-krvne, odrasle in otroke. 102/1



Globoko potrti naznanjamo, da je naša ljubljena mama, sestra, stara mama in ta-šča, gospa

Josipina Janežič vdova Porenta roj. Jager
posestnica na Mlinšah

danes ob 7. uri zjutraj, po mučni bolezni, previdna s sv. zakramenti, izdihnila svojo blago dušo

Pogreb nepozabne se vrši dne 23. maj-nika ob 9. uri dopoldne iz Mlinš na farno pokopališče Kolovrat.

Mlinše-Zagorje o. S., dne 21. maja 1929.

Minka dr. Zarnikova, hči,
in ostalo sorodstvo.



Globoko potrti naznanjamo, da nas je zapustila za vedno naša zlata mamica, sestra in teta

Katarina Jontez, roj. Miklič

v sredo, dne 22. maja 1929, previdna s tolažili sv. vere. Pogreb nepozabne pokoj-nice se vrši v četrtek ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra nasip 35, na po-kopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 22. maja 1929.

Martin, soprog; Ivan, sin, Ivana, hčerka
in ostalo sorodstvo.

KDOR OGLASUJE TA NAPOSLEDNJI